

godine njihove smrti. To su: *Bakotić Vladimir* (1925), književnik i prevodilac; *Bervaldi dr. Josip* (1943), povjesničar stare splitske crkve; *Bosiljevac Drago* (1935), milosrdni samaritanac; *Božiković fra Jure* (1938), bibliclist; *Bučić Grgo* (1936), duhovni odgojitelj; *Bulić Frane* (1934), arheolog; *Čuka dr. Jakov* (1928), književni kritičar; *Despot fra Ivan* (1886), pjesnik; *Dević Ivan* (1906), povjesničar splitske crkve; *Draganja o. Vicko* (1926), slikar; *Kaer Petar* (1919), pisac domaće povijesti; *Lubin dr. Ante* (1900), danteolog; *Manger Petar* (1878), povjesničar splitske crkve i pjesnik prigodničar; *Pavišić o. Antun* (1913), sociolog i konferencijer; *Pavišić dr. Vjekoslav Cezar* (1905), biograf i prevodilac; *Pavlović Lučić Stjepan Benedikt* (1905), povijesni pisac; *Petravić Ante* (1941), književni kritičar; *Pivčević Ivan* (1933), povjesničar Poljica; *Prodan Ivan* (1933), politički književnik i novinar. Naveli smo ova imena i zato da bismo pokazali, gdje se mogu naći podaci, prema kojima bi se mogli ispraviti i upotpuniti pokoja pogreška i propust zapaženi u objavljenim prikazima o njihovu životu i radu.

Svaki broj lista biskupije imao je i *Vijesti*, koje su se prema predmetu razvrstavale u rubrike: *Vijesti iz katoličkoga svijeta*, *Dijecezanska kronika* i *Službene vijesti*. Osim toga se izvan tih rubrika nalaze posebni dopisi i više ili manje iscrpna izvješća o važnijim vjerskim ili crkvenim događajima.

Rubrika *Bibliografija* — koja je u dugom vijeku lista nosila i druga imena kao što su: *Knjižtvo*, *Književnost*, *Nove knjige* ili *Prosvjeta* — predstavljala je čitaocima novu literaturu. Pojava takvih djela bila je nerijetko popraćena čitavom raspravom o njihovu sadržaju i vrijednosti.

Na koncu dodajmo, da je List biskupije upravljao javne pozive za pružanje pomoći, i godinama donosio popis priloga sabranih u korist raznih crkvenih i humanih namjena. Takve su bile: Petrov novčić, Biskupska gimnazija u Splitu, proces beatifikacije biskupa Nikole Bijankovića, gradnja nove splitske katedrale, pobožne zaklade, ublaživanje teških posljedica prouzrokovanih ljudskom zlobom ili elementarnim nepogodama itd.

Dvije godine nakon prestanka Lista biskupije preuzeli su njegovu ulogu od 1946. do 1953. *Mjesečna okružnica* i od 1954. do 1965. godine *Službeni vjesnik biskupije splitske i makarske*. Taj je od 1966. do 1969. tj. do uspostave nadbiskupije, nosio ime *Vjesnik biskupije splitske i makarske*. Od tada pa do danas nadbiskupski ordinarijat izdaje šest puta godišnje ciklostilskom tehnikom umnoženi *Vjesnik nadbiskupije splitsko-makarske*.

»SVETA CECILIJA« 1978.

Institut za crkvenu glazbu u Zagrebu, br. 1—4, 1978.

Petar Zdravko Blajić

Vjerujemo da bi se malo koji narod mogao pohvaliti svojim glazbenim časopisom koji izlazi, s kraćim prekidima, već više od sto godina, kao što je to slučaj s časopisom *Sveta Cecilija*. Zato je bio potpuno opravdan znanstveni zbor održan 1977. u povodu 100. obljetnice prvoga broja *Svete Cecilije*. Na tom zboru sudjelovali su mnogi hrvatski glazbenici i muzikolozi kao i predstavnici drugih južnoslavenskih i nekih evropskih glazbenih ustanova, koji su s različitih stajališta osvijetlili pojavu i doprinos Sv. Cecilije upoznavanju naše glazbene baštine, podizanju glazbene kulture i općenito rastu i razvoju naše crkvene glazbe i uopće glazbe u nas. Prvi broj izišao je u Zagrebu 1877. s podnaslovom »List za pučku crkvenu glazbu i pjevanje«. Bio je to mjesečnik, prilično neredovit, koji je donosio popularne i informativne članke ponajviše o crkvenoj glazbenoj praksi, o pjevanju i orguljanju. Osnivač i urednik prvih

brojeva bio je M. Cugšvert; glazbene priloge uređivao je I. Zajc. U prilogima su objavljivane obradbe izvornih pučkih crkvenih pjesama i crkvene skladbe domaćih autora. Od 1906. do 1944. izlazi bez prekida, najprije kao »Smotra za promicanje crkvene glazbe«, a od 1909., kada postaje glasilo našeg cecilijanskog pokreta, kao »List za crkvenu glazbu sa glazbenim prilogom«. Kroz to vrijeme uređivali su ga: M. Zjalić, M. Novak, J. Barle, I. Kokot i A. Vidaković; glazbene priloge uređivali su F. Dugan i A. Vidaković. To su bile najplodnije godine lista. Vidakovićevim urednikovanjem postao je svježiji, višeg nivoa i sa širim brojem suradnika. Nakon rata Vidaković je dva puta pokušao obnoviti časopis. 1946. uspio je izdati samo jedan broj.

Institut za crkvenu glazbu u Zagrebu 1969. ponovno je pokrenuo *Sv. Ceciliju* kao »časopis za duhovnu glazbu« s glazbenim prilogom, koji od tada izlazi redovito, a uređuju ga A. Milanović i A. Klobučar.

U razdoblju pokoncilske Crkve i njezine liturgijske reforme »Sv. C.« se je našla na vrlo teškom terenu čuvanja vrijedne crkvene glazbene baštine, stvaranja novog glazbenog repertoara i nadasve raščišćavanja pojmova što je to ustvari prava liturgijska glazba i crkvena glazba općenito, kakvu glazbu liturgijska reforma traži i naša sredina treba. Novi urednici uspjeli su, kao i nekadašnji, oko časopisa okupiti lijepi broj vrlo kvalificiranih suradnika, poznatih glazbenih radnika na području naše glazbe, crkvene posebno. Prošle godine, 1978., izašla su dva dvobroja, a očekivali smo i zbornik sa znanstvenog zbora uz 100. obljetnicu časopisa, koji će, nadamo se, ipak izići.

Br. 1-2, 1978.

Sv. Cecilija je novu stogodišnjicu započela u novom ruhu, zapravo, to je ruho prvih brojeva, samo osvježeno plavom bojom i novom grafičkom tehnikom.

Sadašnje uredništvo u prvom obnovljenom broju 1969. pozvalo je naše glazbenike da prouče što liturgijska reforma od crkvene glazbe traži, zamolilo ih je da se uključe u obnovu i stvaranje novog repertoara. Zato, gotovo u svakom broju, nalazimo koji članak u kojem uredništvo, najčešće sam A. Milanović, iznosi i komentira smjernice i zakone Učiteljstva za obnovljenu liturgiju i glazbu. U ovom broju, uz ulazak u novu stogodišnjicu, uredništvo opet poziva naše glazbenike da se uključe u suradnju u obnovi liturgijske glazbe u nas. U rubrici *Članci*, u više nastavaka, o pjesmarici Marijana Jajića piše Sebastijan Josip Golenić, a o biblijskoj podlozi Händelovog Mesije Franjo Jesenović. O pretjeranom pomodarstvu u našoj crkvenoj glazbenoj praksi u mnogim sredinama zadnjih petnaestak godina govori Vlatko Bilić u prilogu: Došla voda do grla. Na društvenom koncertu u Hrv. glazbenom zavodu bila su u studenom 1977. godine izvedena djela dvojice naših liječnika skladatelja, J. Bajamontija i Andrije Bilića. O životu i djelovanju ovoga drugoga čitamo od Viktora Boića.

Rubrika *Rasprave* već duže vremena govori o Augustu Šeni kao glazbenom kritičaru iz pera H. Pettana, dok u rubrici *Izvjешća* o reparaturi znamenitih pavlinskih orgulja u Lepoglavi iz 1649. izvješćuje Ladislav Šaban. U ovom broju ima više mojih priloga u kojima govorim najprije o upravo trijumfalnoj turneji zbora »Santa Cecilia« iz Rima po SSSR-u pod vodstvom Domenica Bartoluccija i o vrlo uspjelom orguljskom koncertu u New Yorku Ericha Arnda, možda danas najvećeg orguljaša, inače, kao i Bartoluccija, profesora na Papinskom institutu za crkvenu glazbu u Rimu. Sjetio sam se i nekoliko obljetnica: 300. obljetnice rođenja Vivaldija, 200. otvorenja Milanske Scale i izložbe prigodom tog jubileja kao i 100. obljetnice smrti velikog, gotovo potpuno zaboravljenog talijanskog crkvenog skladatelja, Giuseppea Curcija. Kako *Sv. Ceciliju* izdaje Institut za crkvenu glazbu, gotovo svaki broj ima rubriku *Iz rada Instituta*, zatim rubrike: *Iz naših župa*, te vrlo potrebnu i dobru *Koncerti, opere...*, *Vijesti iz inozemstva*, *Glazbeni časopisi*, *Nove ploče tvornice Jugoton* i *Prikazi najnovije glazbene literature*.

Glazbeni prilog donosi skladbu uvaženog hrvatskog skladatelja Ivana Brkanovića: *Ljubite jedni druge*, za mješoviti zbor i orgulje, i više skladbi u stilu naših hrvatskih crkvenih korala od Stanislava Prepreka.

Drugi dvobroj od prošle godine najprije pozdravlja novoga papu Ivana Pavla II. donoseći njegovu fotografiju, i In memoriam Pavlu VI. i Ivanu Pavlu I. Možda bi jedan od slijedećih brojeva trebao donijeti veći prikaz odnosâ Pavla VI. i crkvene glazbe, jer su ti odnosi bili vrlo bogati i plodni. Golenić je opet nastavio o Jajićevoj pjesmarici, a Pettan o Šenoi kao opernom kritičaru. Ivan Kokot piše o Franzu Schubertu uz 150. obljetnicu smrti, a Đuro Tomašić o 75. godišnjici Motuproprija Pija X. i 15. godišnjici Konstitucije o liturgiji II. vatikanskog koncila. To su *magnae chartae* cecilijanskog pokreta i novije crkvene glazbe. Milan Nagy sjetio se je 100. godišnjice rođenja i 20. godišnjice smrti prvog Rektora nove Muzičke akademije, poznatog koncertiste na violoncellu i pedagoga, a mlađim generacijama potpuno nepoznatog Jure Tkalića. Isto tako uz 50. godišnjicu smrti Dore Pejačević piše Branko Krmpotić, a uz 150. obljetnicu rođenja Ilije Okrugića-Srijemca, svećenika, pjesnika i skladatelja Ilija Martinović. Spomenimo odmah da je u glazbenom prilogu doneseno u Preprekovo harmonizaciji nekoliko Okrugićevih skladbi. Velika dva imena crkvene glazbe, J. Overath i A. Saladin, proslavili su prošle godine, jedan 65., a drugi 75. obljetnicu života. Donoseći njihove slike i kratke biografije, *Sv. Cecilija* se pridružuje, vjerujemo, brojnim čestitarima. U rubrici *Iz rada Instituta*, među ostalim, čitamo o vrlo korisnom sastanku crkvenih glazbenika-pastoralaca s Uredništvom. I ovoga puta opet bih istaknuo zanimljivu i dobru rubricu *Koncerti, opere...*

Kao što je kroz svojih 100 godina *Sv. Cecilija* bila pratilac i bilježnik našeg kulturnog, posebno glazbenog života, nadamo se da će to i unaprijed ostati; i kao što je bila propagator i inicijator novoga, vjerujemo da će tako i u budućnosti biti i ostati nezaobilazno vrelo za upoznavanje hrvatske kulturne, crkvene i glazbene baštine.

»CROATICA CHRISTIANA PERIODICA« 1978.

D. S. I v.

Pred nama je drugi broj časopisa Instituta za crkvenu povijest Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Sadržaj je podijeljen u šest rubrika: *Clanci i rasprave, Vrela, Ocjene i prikazi, Bibliografija, Kronika i Slikovni prilozi*.

Među člancima opsežnošću i važnošću ističu se prilozi A. Mijatovića (Problematika nestanka »Crkve bosanske« u poratnoj historiografiji), S. Kožula (Sakralni spomenici bjelovarskog kraja), A. M. Babića (Dolazak i počeci javnog djelovanja sestara milosrdnica u Hrvatskoj), A. Sekulića (Preporoditeljska i povijesna baština Ivana Antunovića), M. Hrga (O izvještajima đakovačkih i zagrebačkih biskupa i nadbiskupa u Vatikanskom arhivu).

U rubrici *Vrela* prilozi su F. Šanjeka (Korčulanin Vinko Paletin istraživač Yucatana i teoretičar španjolske »conquiste« u XVI. stoljeću) i F. E. Hoška (Teološki rukopisi hrvatskih franjevacâ 18. st. u franjevačkom samostanu u Budimpešti).

U ovom broju se razni autori osvrću na jedanaest djela koja se više ili manje dotiču naše crkvenopovijesne problematike, a posebno je značajna rubrika otvorena našoj crkvenopovijesnoj bibliografiji što je vrlo korisna i pohvalna novost ovog broja.

U ovom kratkom prikazu nemoguće je osvrtni se na pojedine priloge napose. Svejedno bismo upozorili na neke nedostatke članka M. Hrga o izvještajima đakovačkih i zagrebačkih biskupa i nadbiskupa u Vatikanskom arhivu. Autor tu ispravlja i dopunja dva članka A. Matanića na istu temu objavljena prije nekoliko godina. Njegove su opaske vrijedne, a razlaganje zaista upot-